

IEKSĒJIE NOTEIKUMI

Rīgā

16.08.22

Par drošību izglītības iestādes ēkā, mācību kabinetos un telpās, kurās ir iekārtas un vielas, kas var apdraudēt izglītojamo drošību un veselību

*Izdoti saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma
72.panta pirmās daļas 2.punktu,
73.panta pirmās daļas 4.punktu,
Ministru kabineta 24.11.2009. noteikumiem Nr.1338
„Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo drošība
izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos”*

Vispārīgie jautājumi

Iekšējie noteikumi (turpmāk – Noteikumi) nosaka privātskolas Latreia (turpmāk – Izglītības iestāde) izglītojamiem kārtību, kādā tiek ievērota drošība Izglītības iestādes ēkā, mācību kabinetos un telpās, kurās ir iekārtas un vielas, kas var apdraudēt izglītojamo drošību un veselību.

Noteikumu pamatprasības

- 1.Izglītības iestādes ēkā izglītojamiem jāievēro Izglītības iestādes iekšējās kārtības noteikumi.
- 2.Izglītības iestādes ēkā izglītojamiem jābūt uzmanīgiem, piesardzīgiem, disciplinētiem.

Drošības noteikumi ķīmijas, bioloģijas, dabaszinības kabinetā

1. Ķīmijas, bioloģijas, dabaszinības kabinetā drīkst ienākt tikai ar skolotāja atļauju, organizēti, bez grūstīšanās, līdzīgi ņemot stundai nepieciešamos piederumus.
2. Nodarbības laikā ķīmijas, bioloģijas, dabaszinības kabinetā bez skolotāja atļaujas nedrīkst atrasties citu grupu izglītojamie un nepiederošas personas.
3. Pie eksperimenta, laboratorijas un pētnieciskiem laboratorijas darbiem tiek pielaisti izglītojamie, kuri iepazinušies ar šo Noteikumu prasībām, apguvuši tās un parakstījušies par instruktažas saņemšanu.
4. Izglītojamiem darbā ķīmijas, bioloģijas, dabaszinības kabinetā stingri jāievēro Izglītības iestādes iekšējie noteikumi par elektrodrošību, ugunsdrošību, Izglītības iestādes iekšējās kārtības noteikumi, kā arī šie drošības noteikumi ķīmijas, bioloģijas, dabaszinības kabinetā.
5. Mācību stundas laikā uz soliņiem drīkst atrasties tikai nepieciešamie mācību līdzekļi, instrumenti un aparāti.
6. Pirms eksperimenta, laboratorijas darba sākšanas rūpīgi jāizlasa eksperimenta, laboratorijas darba, pētnieciskā laboratorijas darba veikšanas apraksts vai jānoklausās skolotāja norādījumi.
7. Veicot eksperimentu, laboratorijas darbu, pētniecisko laboratorijas darbu, stingri jāievēro darba gaita un jāizmanto tikai tādi vielu daudzumi, kādi doti darba gaitas aprakstā.
8. Eksperimenta veikšanas laikā ieteicams lietot aizsarglīdzekļus: aizsargbrilles un aizsargcimdus. Strādājot ar kodīgām, indīgām un viegli uzliesmojošām vielām, aizsarglīdzekļi jālieto obligāti.
9. Vielas nedrīkst ņemt ar rokām. Vielu pārbēršanai jāizmanto porcelāna karotītes, lāpstiņas u. c. Pēc vielas paņemšanas nedrīkst atstāt uz galda atvērtu trauku ar vielu.
10. Vielu pārbēršanu vai pārlišanu jāveic uz galda vai velkmes skapī. Nobirušas vai pārlietas vielas nedrīkst savākt un atbērt vai atliet vielu traukos. Atkarībā no vielas īpašībām tās jāsavāc, jāizber vai jāizlej tam paredzētos traukos. Lai neitralizētu izlijušu sārmu vai skābes šķīdumu, izmantot sagatavotu etiķskābes vai sodas šķīdumu.
11. Vielas nedrīkst garšot.

12. Veicot eksperimentus nedrīkst ēst un novietot pārtikas produktus uz eksperimentu galda, izņemot gadījumus, kad paredzēti īpaši eksperimenti, laboratorijas, pētnieciskie laboratorijas darbi ar pārtikas produktiem.
13. Lai noteiktu vielas smaržu, trauku ar vielu nedrīkst tuvināt sejai, bet ar plaukstu jāveic vēdinoša kustība virs trauka atveres, novirzot tvaikus vai gāzi deguna virzienā. Tos jāieelpo uzmanīgi.
14. Lietojot sausā spirta degli, ir to jānodzēš tikai lietojot speciālu vāciņu; liesmu nenopūst.
15. Vielu karsējot, nedrīkst atstāt bez uzraudzības degošu spirta lampiņu vai sausā spirta degli.
16. Vielu karsējot, jāuzmanās no apģērba un matu saskaršanās ar atklātu liesmu.
17. Karsējot vielas, trauku ar vielu jāiestiprina mēģeņu turētājā, statīvā vai jāizmanto tīģelknaibles. Karstu trauku nedrīkst ņemt ar rokām.
18. Viegli uzliesmojošas un sprāgstošas vielas nedrīkst turēt atklātas liesmas vai stipri uzkarsetu priekšmetu tuvumā.
19. Ja eksperimenta laikā vielas aizdegas, tad dzēšanai jāizmanto vielu īpašībām atbilstošie dzēšanas līdzekļi. Ar ūdeni aizliegts dzēst vielas, kuras reaģē ar ūdeni, vielas, kuru blīvums ir mazāks par ūdens blīvumu, un vielas, kuras nešķīst ūdenī.
20. Atšķaidot koncentrētas skābes, skābi jālej ūdenī, maisījumu pastāvīgi maisot. Šim nolūkam jāizmanto tikai stikla vai porcelāna ķīmiskie trauki.
21. Sārma izšķīdināšanai jālieto stikla vai porcelāna ķīmiskie trauki. Sārma iemet ūdenī maziem gabaliņiem, pastāvīgi maisot.
22. Ja strādājot ar kodīgām vielām, tās nokļūst uz ādas vai acīs, tad nekavējoties jāskalo cietusī vieta ar lielu tekoša ūdens daudzumu. Par negadījumu tūlīt jāinformē skolotājs.
23. Strādājot ar stikla traukiem, jābūt uzmanīgam, lai tie nesaplīst, ja tomēr tas ir noticis-lauskas nedrīkst vākt ar rokām, bet jāuzslauka ar birsti.
24. Izlietotās vielas jāizlej vai jāizber tikai skolotāja norādītajos traukos.

25. Eksperimentiem, laboratorijas, pētnieciskiem laboratorijas darbiem nepieciešamo ierīču savienošanai un salikšanai jāizmanto tikai vadi ar uzgaļiem un aizsargierīcēm, kas ir nodrošināti ar stingru izolāciju, bez redzamiem defektiem un bojājumiem.

26. Liekot kopā ierīces, kas saistītas ar elektrību, jāpārbauda, lai vadi nekrustotos.

27. Ievērojot bojājumus elektriskajās ierīcēs, nekavējoties jāatslēdz tās no elektrotīkla un jāziņo skolotājam.

Drošības noteikumi fizikas kabinetā

1. Fizikas kabinetā drīkst ienākt tikai ar skolotāja atļauju, organizēti, bez grūstīšanās, līdzīgi ņemot stundai nepieciešamos piederumus.

2. Nodarbības laikā fizikas kabinetā bez skolotāja atļaujas nedrīkst atrasties citu grupu izglītojamie un nepiederošas personas.

3. Pirms eksperimenta, laboratorijas un pētnieciskiem laboratorijas darbiem tiek pielaisti izglītojamie, kuri iepazinušies ar šo Noteikumu prasībām, apguvuši tās un parakstījušies par instruktāžas saņemšanu.

4. Izglītojamiem darbā fizikas kabinetā stingri jāievēro Izglītības iestādes iekšējie noteikumi par elektrodrošību, ugunsdrošību, Izglītības iestādes iekšējās kārtības noteikumi, kā arī šie drošības noteikumi fizikas kabinetā.

5. Pirms darba uzsākšanas izglītojamam jāsakārto sava darba vieta atbilstoši skolotāja prasībām.

6. Mācību stundas laikā uz soliņiem drīkst atrasties tikai nepieciešamie mācību līdzekļi, instrumenti un aparāti.

7. Pirms eksperimenta, laboratorijas darba sākšanas rūpīgi jāizlasa eksperimenta, laboratorijas darba, pētnieciskā laboratorijas darba veikšanas apraksts vai jānoklausās skolotāja norādījumi.

8. Ierīces, materiāli un iekārtas darba vietā jāizvieto tā, lai tiem nebūtu iespējams krist un apgāzties.

9. Veicot izmēģinājumus, aizliegts pieļaut maksimālo slodzi mērīšanas aparātiem.

- 10.Strādājot ar stikla traukiem, priekšmetiem, jābūt uzmanīgam, lai tie nesaplīst, ja tomēr tas ir noticis-lauskas nedrīkst vākt ar rokām, bet jāuzslauka ar birsti.
- 11.Pirms darba jāpārbauda stiprinājumi ierīcēs.
- 12.Uzmanīgi jāseko, lai darba laikā nejauši nepieskartos elektriskās mašīnas rotējošām daļām.
- 13.Eksperimentiem, laboratorijas, pētnieciskiem laboratorijas darbiem nepieciešamo ierīču savienošanai un salikšanai izmantot tikai vadus ar uzgaļiem un aizsargierīcēm, kas ir nodrošināti ar stingru izolāciju, bez redzamiem defektiem un bojājumiem.
- 14.Liekot kopā ierīces, kas saistītas ar elektrību, jāpārbauda, lai vadi nekrustotos.
- 15.Aizliegts izmantot vadus ar bojātu izolāciju, nolietotu izolāciju un slēdžiem, kas ir noberzti vai slēptā tipa (pie sprieguma, kas lielāks par 36V).
- 16.Elektrības un sprieguma avoti jāpieslēdz pēdējie. Savienojumu pieslēdz tikai pēc pārbaudes un skolotāja atļaujas. Strāvas esamību savienojumos var noteikt tikai ar speciālu aparatūru vai sprieguma rādītājiem.
- 17.Aizliegts pieskarties pie ķēdes elementiem, kuri atrodas zem strāvas sprieguma, ja tiem nav izolācijas. Neveikt drošinātāju maiņu saslēgtajā ķēdē, ja nav atslēgta elektrība.
- 18.Aizliegts pieskarties ar ķermeni pie stacionāri novietotām elektroiekārtām, pie atslēgtiem kondensatoru klipšiem.
- 19.Nedrīks atstāt darba vietu bez skolotāja atļaujas.
- 20.Ievērojot bojājumus elektriskajās ierīcēs, nekavējoties jāatslēdz tās no elektrotīkla un jāziņo skolotājam.
- 21.Darba laikā jāizmanto tikai rozetes, ligzdas slēdži ar izceltu uz āru formu.
- 22.Ja kāds mācību līdzeklis, inventāra priekšmets vai iekārta ir bojāta izglītojamā rīcības dēļ, viņš personīgi vai ar vecāku palīdzību novērš radītā kaitējuma sekas.
- 23.Ja gūts savainojums vai apdegums, par to nekavējoties jāziņo skolotājam, kurš nepieciešamības gadījumā sniedz pirmo medicīnisko palīdzību.

Drošības noteikumi mājturības kabinetā

1. Mājturības kabinetā drīkst ienākt tikai ar skolotāja atļauju, organizēti, bez grūstīšanās, līdzīgi ņemot stundai nepieciešamos piederumus.
2. Nodarbības laikā mājturības kabinetā bez skolotāja atļaujas nedrīkst atrasties citu grupu izglītojamie un nepiederošas personas.
3. Izglītojamiem darbā mājturības kabinetā stingri jāievēro Izglītības iestādes iekšējie noteikumi par elektrodrošību, ugunsdrošību, Izglītības iestādes iekšējās kārtības noteikumi, kā arī šie drošības noteikumi mājturības kabinetā.
4. Pirms darba uzsākšanas izglītojamam jāsakārto sava darba vieta atbilstoši skolotāja prasībām.
5. Mācību stundas laikā uz soliņiem, darba galdiem drīkst atrasties tikai nepieciešamie mācību līdzekļi, instrumenti.
6. Praktiskās nodarbības drīkst uzsākt tikai pēc skolotāja norādes.
7. Darba laikā jābūt uzmanīgam un jāizmanto tikai norādītie darba paņēmieni, lai neradītu traumas sev un citiem.
8. Darba laikā stingri jāievēro drošības tehnikas noteikumi darbā ar katru instrumentu un mašīnu.
9. Aizliegts ņemt instrumentus un materiālus bez skolotāja atļaujas.
10. Darba laikā saudzīgi jāizturas pret izmantojamiem mācību līdzekļiem, inventāru un iekārtām.
11. Ja kāds mācību līdzeklis, inventāra priekšmets vai iekārta ir bojāta izglītojamā rīcības dēļ, viņš personīgi vai ar vecāku palīdzību novērš radītā kaitējuma sekas.
12. Beidzot darbu, jāsakārto darba vieta, instrumenti, darba rīki, materiāla pārpalikumi un nepabeigtie darbi jānodod skolotājam.
13. Drošības noteikumi nodarbībām mājturības un tehnoloģiju kabinetā, strādājot ar produktiem, tekstilmateriālu:
 - 13.1. Darba drošība, strādājot mācību virtuvē:
 - Sākot darbu virtuvē, jāapsien tīrs priekšauts.
 - Gari mati jāsasien. Ap galvu jāapsien lakatiņš vai jāuzliek cepure.

- Rotaslietas jānoņem.
- Uzmanīgi jārikojas ar dakšīņām, nažiem u.c. asiem priekšmetiem.
- Ar elektriskajām virtuves ierīcēm jādarbojas uzmanīgi. Kategoriski aizliegts lietot bojātas virtuves ierīces.
- Ieslēdzot elektriskās virtuves ierīces, kontaktdakša stabili jāiebīda kontaktligzdā līdz galam. Tikai pēc tam drīkst to ieslēgt.
- Ar slapjām vai mitrām rokām nedrīkst aizskart elektriskos vadus.
- Elektrisko plīti var tīrīt tikai atdzisušu, un strāvai jābūt atslēgtai.
- Gatavojot ēdienus, nedrīkst izmantot bojātus produktus, jo var saindēties.
- Izmantojot svaigus produktus, tie ļoti rūpīgi jānomazgā un jānotīra.
- Beidzot darbu, virtuve ir jāuzkopj, trauki jānomazgā, jānoslauka, jānoliek vietā.

13.2. Darba drošība strādājot rokdarbus:

- Uzmanīgi jārikojas ar tamboradatu, adāmadatu u.c. asiem rokdarbu darbarīkiem.
- Rokdarbiem paredzētos darbarīkus izmantot tikai mācību stundā paredzētā darba veikšanai.
- Visiem rokdarbu darbarīkiem jābūt ievietotiem speciālās tam paredzētās kārbīņās vai maisiņos.
- Darba drošība, strādājot ar šujmašīnu: 1. Gaismai uz darba virsmu jākrīt no kreisās puses. 2. Nedrīkst strādāt ar gariem vaļējiem matiem un neaizpogātu apģērbu. 3. Šuvējai jāatrodas 10-15 cm attālumā no šujmašīnas korpusa. 4. Aizliegts atspiesties uz šujmašīnas ar elkoņiem. Tikai roku delnas atrodas uz galda virsmas. 5. Šūšanas laikā nedrīkst pieskarties kustīgajām šujmašīnas detaļām. Verot diegu adatā, nedrīkst turēt kājas uz paminām. 6. Pārtraucot vai beidzot darbu, elektriskās šujmašīnas kontaktdakša jāaizņem no sienas kontaktligzdas.

14. Drošības noteikumi nodarbībām mājturības un tehnoloģiju kabinetā, strādājot ar koka, kokmateriālu, metāla un citu līdzīgu materiālu tehnoloģijām:

14.1. Bez skolotāja klātbūtnes un papildus instrukcijas aizliegts ieslēgt un darbināt pārvietojamos rokas elektriskos instrumentus, ierīces, stacionāros darba galdus, mehānismus, kuri atrodas mājturības kabinetā kokapstrādes un metāla apstrādes darbnīcā.

14.2. Bez skolotāja atļaujas nedrīkst atrasties pie darbmašīnām, strādāt ar rokas un elektriskajiem darbarīkiem.

14.3. Strādājot darbnīcā, jāuzgērbj spectērps, virsvalks vai jāuzsien priekšauts.

14.4. Jālieto darbā nepieciešamās individuālās aizsargierīces un priekšmeti (brilles, ekrāni, apvalki, gumijas cimdi u.t.t.).

14.5. Jāseko, lai aizsargierīces, norobežotāji, mašīnu iezemējums un elektrisko vadu izolācija būtu kārtībā.

14.6. Saņemot uzdevumu izglītojamiem, tas jāveic norādītajā secībā, darba laikā nedrīkst sarunāties, nodarboties ar citām lietām.

14.7. Pirms darba uzsākšanas apstrādājamais materiāls stingri jānostiprinadarbāgaldā, darba laikā jāievēro skolotāja norādījumi.

14.8. Strādājot ar koka ēveli, tai jābūt gludai un labi uzasinātai, atbrīvojot no skaidām to drīkst tikai ar koka ķīlīti.

14.9. Elektroinstrumentus drīkst ieslēgt tikai pēc apstrādājamās detaļas nostiprināšanas paredzētajā vietā. Uzsākot darbu, tie lēnām, bez asām kustībām un grūdieniem jātuvina apstrādāmajai detaļai.

14.10. Aizliegts veikt mērījumus detaļām, kas tiek apstrādātas.

14.11. Aizliegts sniegt priekšmetus pāri darba mašīnām to darbības laikā.

14.12. Aizliegts atstāt bez uzraudzības ieslēgtas mašīnas, darba galdus un motorus.

14.13. Pārtraucot darbu, elektroinstrumenti jāatslēdz no tīkla un jānovieto drošā vietā.

14.14. Pirms elektroinstrumenta regulēšanas un tā daļu nomaiņas, tas jāatslēdz no tīkla.

15. Mājturības, informātikas, fizikas, ķīmijas, bioloģijas, dabaszinības skolotājs iepazīstina ar drošības noteikumiem kabinetā semestra pirmās mācību stundas laikā. Par noteikumu pārrunāšanas faktu skolotājs veic ierakstu instruktāžas veidlapā, izglītojamie parakstās par to ievērošanu.